

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.01.1969, sp. zn. 6 Cz 89/68, ECLI:CZ:NS:1969:6.CZ.89.1968.1

Číslo: 65/1969

Právní věta: Pri zodpovednosti za škodu spôsobenú zavineným porušením povinností z pracovného pomeru v súvislosti s plnením pracovných úloh nejde o akúkoľvek, teda aj len nepriamu súvislosť, ale o priamu súvislosť. Ak pracovníci žalobcu oslavovali v sklade predajne vyplatenie odmeny za dobré umiestnenie v súťaži predajní o najlepšiu výzdobu výloh, pričom došlo k požiaru, keď žalovaná zabudla vypnúť pred opustením miestnosti elektrický rýchlvarič, na ktorom varila pre účastníkov oslavy kávu, nie je možné - pokiaľ ide o konanie žalovanej - hovoriť o zavinenom porušení povinností z pracovného pomeru v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.01.1969

Spisová značka: 6 Cz 89/68

Číslo rozhodnutí: 65

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem

Předpisy: 65/1965 Sb. § 172 66/1965 Sb. § 41

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 65

Pri zodpovednosti za škodu spôsobenú zavineným porušením povinností z pracovného pomeru v súvislosti s plnením pracovných úloh nejde o akúkoľvek, teda aj len nepriamu súvislosť, ale o priamu súvislosť.

Ak pracovníci žalobcu oslavovali v sklade predajne vyplatenie odmeny za dobré umiestnenie v súťaži predajní o najlepšiu výzdobu výloh, pričom došlo k požiaru, keď žalovaná zabudla vypnúť pred opustením miestnosti elektrický rýchlvarič, na ktorom varila pre účastníkov oslavy kávu, nie je možné - pokiaľ ide o konanie žalovanej - hovoriť o zavinenom porušení povinností z pracovného pomeru v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 28. 1. 1969, [6 Cz 89/68](#).)

Žalovaná, ktorá pracovala u žalobcu (Slovenská kniha, n. p. v B.) ako zástupkyňa vedúceho predajne,

bola uznaná vinnou rozsudkom Okresného súdu Bratislava-mesto z 21. 2. 1967 trestným činom všeobecného ohrozenia podľa § 180 ods. 1, 2 písm. c) tr. zák., ktorý spáchala tak, že dňa 16. 11. 1966 asi o 20. hod. v sklade predajne spôsobila požiar; pred odchodo, z predajne nechala zapojený v elektrickej sieti rýchlovarič, v dôsledku čoho došlo k požiaru, pričom zhorelo väčšie množstvo kníh a zariadenie skladu.

Okresný súd Bratislava-mesto vyslovil rozsudkom zo 6. 2. 1968 povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcu sumu 6.018 Kčs s prísl. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia išlo o škodu, ktorá bola spôsobená žalovanou v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, takže otázku náhrady škody bolo potrebné posudzovať podľa § 172 ods. 1 zák. práce. Vyhodnotenie výsledkov súťaže a následujúcu oslavu pracovníkov, v súvislosti s ktorou došlo k požiaru, je možné podľa názoru súdu považovať za činnosť, ktorá je obvyklá a súvisí s výkonom práce.

Krajský súd v Bratislave potvrdil rozsudkom zo 6. 5. 1968 rozsudok súdu prvého stupňa. V odôvodnení rozsudku uviedol, že išlo o spoločné posedenie pracovníkov predajne, usporiadané pri príležitosti vyhodnotenia súťaže o najlepšiu výzdobu výloh, v ktorej predajňa, o ktorú ide v konkrétnom prípade, získala tretiu cenu; toto posedenie bolo zorganizované vedúcim predajne. Krajský súd došiel preto k záveru, že k požiaru došlo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že rozsudkami súdov oboch stupňov bol porušený zákon a tieto rozsudky zrušil.

Z odôvodnenia:

Pri rozsahu pôsobnosti ustanovení zákonníka práce o náhrade škody vychádzal zákonodarca z potreby jednotnej právnej úpravy. Preto stanovil v § 172 až 186 pôsobnosť čo najširšiu, a to nielen pokiaľ ide o osobný rozsah zákona, ale aj pokiaľ ide o jeho vecný rozsah.

Z hľadiska vecného rozsahu sa zákonník práce vzťahuje zásadne na všetky prípady škody, ktoré spôsobí pracovník socialistickej organizácie zavineným porušením povinností pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním. V tom smere je vecná pôsobnosť zákonníka práce širšia, než bola vecná pôsobnosť zák. č. 71/1958 Zb., ktorý stanovil ako jednu z podmienok nároku organizácie na náhradu škody, aby pracovník spôsobil škodu pri výkone zamestnania, pričom výkonom zamestnania rozumel podľa dôvodovej zprávy k cit. zákonu výkon práce, ktorá svojim zameraním spadala do činnosti poškodenej organizácie. Preto za škodu spôsobenú pri výkone zamestnania nebolo možné považovať napr. škodu spôsobenú na ceste do práce a z práce - pokiaľ tu neišlo už o plnenie pracovných povinností - a škodu spôsobenú pred nastúpením do práce a po skončení práce (porov. naproti tomu § 41 ods. 1 a 3 vl. nar. č. 66/1965 Zb.).

Ustanovenia o takto široko vymedzenom vecnom rozsahu zákona nemôžu však byť aplikované extenzívne tak, že by výklad išiel nad rámec znenia zákona, poťažne jeho zmyslu.

Ak má ísť o plnenie pracovných úloh, potom je potrebné vychádzať z ustanovenia § 41 vl. nar. č. 66/1965 Zb., podľa ktorého plnením pracovných úloh je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru, iná činnosť vykonávaná na príkaz organizácie a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty; je ním tiež činnosť, konaná pre organizáciu na podnet spoločenskej organizácie alebo spolupracovníkov, poprípade aj činnosť konaná pre organizáciu z vlastnej iniciatívy, pokiaľ k nej pracovník nepotrebuje osobitné oprávnenie alebo ju nekoná proti výslovnému zákazu organizácie.

Pri zodpovednosti za škodu spôsobenú zavineným porušením povinností z pracovného pomeru v súvislosti s plnením pracovných úloh nestačí akákoľvek, teda aj len nepriama súvislosť, ale je

potrebné, aby išlo o súvislosť priamu. O túto kvalifikovanú súvislosť ide podľa § 41 ods. 3, 4 vl. nar. č. 66/1965 Zb. vtedy, keď ide o úkony potrebné k výkonu práce, o úkony behom práce obvyklé alebo nutné pred začiatkom práce alebo po jej skončení, a ďalej vtedy, keď ide o činnosť, ktorá napomáha k plneniu politických, hospodárskych a sociálnych úloh organizácie.

Z hľadísk hore uvedených je potrebné pristupovať aj k vyriešeniu základnej otázky pre tento spor, teda otázky, či v danom prípade, kedy pracovníci žalobcu oslavovali v sklade predajne vyplatenie odmeny za dobré umiestnenie v súťaži, pričom došlo k tomu, že žalovaná zabudla vypnúť pred opustením miestnosti rýchlvarič, na ktorom varila pre účastníkov oslavy kávu, je možné - pokiaľ ide o toto konanie žalovanej - hovoriť o zavinenom porušení povinností v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh.

O plnenie pracovných úloh v tomto prípade neišlo; sudy nevychádzajú tiež z toho, že by išlo priamo o plnenie pracovných úloh. Nebola tu však daná ani priama súvislosť s plnením pracovných úloh. Neišlo tu totiž o činnosť, ktorá by napomáhala k plneniu politických, hospodárskych a sociálnych úloh organizácie, a okolnosti, za ktorých škoda vznikla, nezodpovedajú situácii, ktorú zákon v danej súvislosti predpokladá.

Za tohto stavu nie je, pravda, možné dôjsť k záveru, že by žalovaná porušila svoje povinnosti pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, keď podľa obsahu činnosti, ktorá viedla k spôsobeniu škody, neišlo o plnenie vlastných úloh pracoviska ani o činnosť, ktorá by napomáhala plneniu úloh politických, hospodárskych a sociálnych. Obsah spisov, menovite výsledky vykonaného dokazovania, naopak nasvedčujú tomu, že žalovaná spôsobila škodu žalobcovi inou činnosťou ako pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, takže by nezodpovedala podľa ustanovení § 172, 179 ods. 1 a 2 zák. práce, ale podľa ustanovení občianskeho

So zreteľom na to, čo bolo hore uvedené, porušili sudy, pokiaľ došli k inému záveru, zákon v ustanoveniach § 172 ods. 1 zák. práce a § 41 ods. 3, 4 vl. nar. č. 66/1965 Zb.